

ju je na liturgijsko-pastoralnom tečaju u Zagrebu 1962. ocrtao preuzvišeni Ordinarij banjalučki Mons. Alfred Pichler, treba ovo novo izdanje, u sporazumu sa Sv. Stolicom, uvesti kao priručnik za pjevanje u pjevanoj misi u svim hrvatskim biskupijama. Dalmacija će, za volju jedinstva, žrtvovati ikavsko narječje i starinski jezik, a mi ćemo, u gornjim krajevima, pregorjeti i Citaru i Vrhovca i novije popijevke, pa ćemo u pjevanoj misi pjevati, kao što je to odavna već u Dalmaciji, sâmu misu na hrvatskom jeziku. Različite praktičke teškoće dat će se s nešto dobre volje lako ukloniti. Tekst psalama koji dolazi u obzir ne treba tek tražiti. On postoji, nepoznat ili zaboravljen. I veliki bi se narodi njime ponosili da ga imaju. To je prepjev psalama prema izvornom hebrejskom tekstu, sastavljen u metru izvornika. Pohranjen je u književnoj ostavštini pokojnog sveučilišnog profesora dra Antuna Sovića. Možda će biti potrebita koja-ta jezična ili metrička korektura, ali taj će posao lako moći svladati naši bibliciste, liturgičari i slaviste. Tko u duhu liturgijske obnove mirno i objektivno, *sine ira et studio*, priđe ovom problemu i prouči Sovićev prepjev psalama i kantika, složit će se s mišljenjem da novo izdanje misala, poput već davno dovršenog hrvatskog prijevoda rimskog brevijara, zatim postkoncilijarni prijevod rimskog Obrednika, te novo izdanje priručnika za pjevanje misnog Ordinarija i Proprija, treba kao osnovicu preuzeti lako razumljiv ritmički prepjev profesora Sovića. Kod tihe mise mogu se i dalje pjevati pučke pobožne popijevke iz Citare, gdje su već udomaćene, a u pjevanoj misi dajmo da vjernici pjevaju na hrvatskom jeziku misni Ordinarij i Proprij, koji se uglavnom sastoji od psalamskih stihova. Zašto da vjernicima, kod pjevane mise, pružamo samo surogate, posute odstajalim saharinom, ako im možemo dati Božju riječ iz Rimskog misala?

Dr. DRAGUTIN KNIEWALD

U BOŽJOJ BORBENOJ OPREMI

(21. nedjelja po Duhovima)

Što se više sveta godina primiće svom svršetku, to je srce Crkve sve više zabrinuto za svoju djecu. Ona se plaši da im neprijatelj u posljednji čas, podvostručivši svoja nastojanja, ne rastrga vijenac s čela za kojim su čitavu godinu žarkom

predanošću u službi i vršenju volje Gospodnje, u blizini njegovih misterija radosno prebivali. Boji se da ne izgube svadbeno ruho za novi dolazak Zaručnika. »Ojačajte se u Gospodinu i njegovoj silnoj moći! Obucite se u potpunu borbenu opremu koju daje Bog!... Jer naša borba nije protiv ljudi nego protiv poglavarstva, protiv vlasti, protiv poglavice ovoga mračnog svijeta, protiv zlih duhova koji su u zračnim visinama« (Posl.). Tako bodri i potiče Crkva vatrenim riječima velikog Apostola naroda svoje sinove i kćeri na teškom putu borbe. Ona im ne krije ozbiljnost pogibli kojom ih okružuje Bogu neprijateljski svijet. Ona zna i otvoreno kaže da je čak i zrak koji dišemo pokvaren od zla koje vlada svijetom. Ne, ne smije biti, kako to često biva, da lanac neprijateljskih sila u pojedinim vjericima postaje, po riječima Poslanice, strašna, živa stvarnost, nego je potrebna gigantska borba cijele Crkve Božje protiv zla, kojemu je dana moć da se još dugo vremena bori protiv vojske Gospodnje.

Bez oklijevanja slijedi i prihvaća Božje oružje onaj tko sluša zabrinutu riječ opomene majke Crkve. Čitava čovjeka štiti i okružuje »OKLOP PRAVEDNOSTI«: svetost i pravda Božja s kojom smo se na krštenju zaogrnuili. Tko ih neokaljane čuva, taj se naoružao protiv neprijatelja. Glavu štiti »KACIGA SPASA«: božanska nepovredivost, sam Krist koji je Glava svoga mističnog tijela, Glava i spas svih koji su kršteni. U ruku uzmite »DUHOVNI MAČ«: riječ Božju iz Svetog Pisma s kojom je i Krist u pustinji za vrijeme kušnje otjerao đavla. Za zaklon uzmite »ŠTIT VJERE« na kojem se »gase sve vatrene strijele zlog duha«. Noge neka nađu zaštitu u »OBUĆI PRIPRAVNOSTI ZA VESELU VIJEST MIRA«, to jest: duša će biti očarana ljepotom života u Kristu i žurno otići na dobar put koji vodi u vječni život. Kao što jelen trči, tako će ona poletjeti kroz visine božanske spoznaje i ljubavi te više neće biti dostižna pritajenom progonitelju, zmiji. »Laganim čini on noge moje kao u jelena, vodi me na visinu na koju imam prispjeti« (Hab 3, 19).

Da bi ojačala našu odvažnost i zagrijala našu spremnost, stavlja nam Crkva u dvije slike pred oči pravednika koji se pobjedonosno bori u Božjoj borbenoj opremi. Nehotice osjećamo kao da smo se vratili u prve dane korizme koji su nas također poučavali u vještini duhovnog oružja. Kao tada tako su i danas uzorni Božji borci oni koji u liturgiji ustaju ispred nas, a izvana izgledaju kao slabi i neratoborni, prosjaci i bole-

snici. U Ulaznoj pjesmi koja nam stavlja na usta upornu i punu pouzdanja molitvu iz knjige Esterine, iskrsava pred nama jedan od najljupkijih tipova Crkve: Estera koja se moli. U čvrstom pođdanju, pošto ju je Bog po postu i molitvi ojačao, odvažuje se da pođe kralju. Pred njegovim licem dobiva milost i spašava svoj narod od podmuklih i užasnih namjera Amana. Post je, kako reče Ambrozije, uzdigao njezin čar i u svom kraljevskom nakitu izgledala je kraljevim očima nada sve mila. Tako je ona prava slika Crkve i svake duše u Crkvi koja se puna vjere i ljubavi po postu i molitvi u svojoj nadnaravnoj ljepoti uzdiže i zaodjenuta kraljeskim grimizom krvi Kristove pred očima vječnog Božjeg veličanstva nalazi milost, i po njezinoj se molitvi njezin progonjeni narod, zajednica svih krštenih u Kristu, spašava od paklenog Amana. Budući da je ukrasuje Kristova ljepota, usuđuje se ona prodrijeti u nebo nad nebesima: do srca Očeva. Po svojoj smrtnoj naravi morala bi ona, kao i Estera, pred strašnim veličanstvom drhtati i poništiti se, ali je sila Kristova, koja je u njoj, drži uspravno, i desnica se Očeva nalazi uza nju podupirajući je ljubezljivo jer je on prepoznao u njoj sliku preljubljenoga Sina, onoga »koji nije imao privlačivosti ni ljepote« i čije je pogrđivanje u mucu postalo cijena naše uzvišenosti. Ona »mu se svidjela po njemu« (Sv. Augustin). Njezino će drhtavo strahopoštovanje u blizini Vječnoga ustuknuti pred pouzdanjem u ljepotu Kristovu i beskonačnu ljubav Očevu.

Pjesma na stepenicama nastavlja molitvu Ulazne pjesme punu pouzdanja i povećava silu i unutarnju čvrstoću pred pogledom veličanstva Božjega koji je bio »prije nego su postala brda, prije nego je stvorena zemlja i svemir«, koji je nama ljudima bio »utočište od koljena do koljena« (Pj. na step.). U Božjoj vječnosti duša uživa sigurni mir jer do nje ne mogu doprijeti vode svijeta i ugroziti je. Zapravo u najstrašnijim časovima ljudskog života ima samo jedno što može utješiti, a to je sigurnost: postoji jedan vječni, nevidljivi, čisti i sveti Bog. Jedino izbavljenje iz našeg ograničenja je u ovoj vječnoj Božjoj stvarnosti. To su osjećali i neznabošci starog vijeka. To još više osjećamo mi kojima nije Beskonačni daleko i nije nedostižan, nego je blizu, pun ljubavi i spreman pomoći. On je sasvim drukčiji od svega stvorenoga, potpuno čist. Ova je misao utjeha pri pogledu na ljudsku slabost i bijedu. No on je i bezgranična ljubav. Ova sigurnost je oslobođenje iz vlastite ograničenosti i slaboće. On nas ljubi i pruža nam svoju moćnu

desnicu da nas zaštiti kao što je kralj zaštitio poniznu Esteru. Njezina bezpomoćnost rasplamtjela je njegovu ljubav. Tako naša bijeda osvaja Božje milosrđe.

To pokazuje i Evandjelje. Čitav dug oprašta gospodar bezpomoćnom dužniku koji moli njegovu ustrpljivost. Tek onda se rasrđuje ova božanska ljubav i osuđuje neumoljivo — kako to pokazuje Evandjelje — kad se čovjek ovoj ljubavi neće da odazove i neće da je primi, ili doduše prima njezine darove ali ih ne predaje dalje braći koja trpe, za koje bi on po riječi sv. Grgura Nazijazenskog trebao postati »kao Bog«. Nemilosrdnom čovjeku iz Evandjelja stoji nasuprot osjetljiva samilost i milosrđe lijepe Estere.

Osim nje koja je naoružana sa silom i ljubavi Kristovom kao s nekom blistavom obranom dobri boj vojuje i svladava srce kralja, pojavljuje se u Prikaznoj pjesmi druga slika pravog borca u Božjoj borbenoj opremi: ponizni, pun vjere i strpljivosti lik Joba koji trpi. Već se je naš smisao za slikoviti liturgijski govor daleko razvio da u slici ovoga nedužnog patnika, koji je od Boga prokušan i našao se vjeran, prepoznajemo samog Krista. Kako svi napadaji vruga nisu mogli Joba odijeliti od Boga jer je bio naoružan sa »štitom vjere«, tako je i trpeći Krist nadvladao sve napasti sotone potpunom poslušnošću volji Očevoj.

Vrlo je značajno da se Gospodin pojavljuje u slici čovjeka koji trpi. »Kristova strpljivost« nas je otkupila i ona nas jedina može dovesti do vječnog spasa. Pobjeda ustrpljivosti je najteža. Riječ Božja lako dira u radosti prvog zanosa, ali plod donosi samo ustrpljivost. »Tko ustraje do konca, taj će se spasiti« kaže Gospodin, i »U ustrpljivosti ćete posjedovati duše vaše«.

U Pričesnoj pjesmi slušamo molitvu koju je Ocu upravio onaj koji je za nas strpljivo trpio: »Moj život počiva u nadi tvojeg spasenja i u tvoju riječ se uzdam. Kad ćeš suditi mojim neprijateljima? Zli me progone, u pomoć mi priteci, Gospodine Bože moj!« Onaj koji tako moli pokazuje da je u nevolji, ali još više da se bezgranično pouzdaje. Tako moli onaj koji čvrsto drži u svojoj ruci »štit vjere«. Tako se moli sin ocu. Crkva, koja se u svetoj žrtvi s Kristom bez susprezanja predaje volji Očevoj i tako po vjeri i strpljivosti postaje jedna s njim, usvaja tu molitvu svog Zaručnika. A Otac koji prepoznaje u njoj Kristovu strpljivost dariva njoj, dariva nama svima koji smo istinska djeca Crkve svoju moćnu ljubav.

Tako smo, eto, shvatili Kristovo oružje: vjeru, ljubav i ustrpljivost na primjerima Estere i Joba. Naša se borba sastoji da ustrajemo u vjeri, a naša pobjeda da živimo u ustrpljivosti. I današnje liturgijsko slavlje, na čijem početku stoje strahote velike duhovne borbe, i odjekuje zov »K oružju!« pomalo se sasvim stišaje u pouzdanju u spasonosnu Božju ljubav i u pobjedu Kristove ustrpljivosti u nama koju smo mi kao istinsku »hranu besmrtnosti« s oltara njegove žrtve primili.

EMILIJANA LOEHR

PABIRCI PO JEDNOJ PASTORALNOJ ANKETI O VJERSKOJ POUCI

U jednoj našoj dijecezi provedena je bila prije nekoliko godina među dijecezanskim klerom anketa o problemu katehizacije, odnosno vjerske pouke djece i odraslih. Službena anketa: na nalog Ordinarijata.

Svi su župnici morali da u pismenom elaboratu iznesu svoja opažanja, iskustva i prijedloge s toga područja, a onda da taj svoj elaborat dostave jednom od svećeničkih kolega koji je za svaku dekaniju bio od dekana određen za dekanij-skog, koronskog, izvjestitelja. On je morao sve elaborate i mišljenja iz dekanije konferirati i izraditi o njima jedinstven i pregledan referat koji je najprije bio pročitao i prodebatiran na dekanijskoj koroni a zatim sa svim priložima poslan na Ordinarijat među drugim koronskim aktima.

Anketa, kao i većina drugih anketa, nije razumije se probleme riješila ni teoretski ni praktično. A nije rezultirala ni jedinstvenim mišljenjem. No zato je problem otvorila u svoj njegovoj širini i svim njegovim aspektima. I iznijela je na tapet vrlo interesantan material i puno aktualnih pa i korisnih opservacija.

Svi su se župnici složili u tom da je vjerska pouka puka kod nas danas slaba i manjkava. Jednako među starijim svijetom koji ni sam, pa ni kad je u mlađim godinama pohađao školsku katehizaciju, nije nikada bio solidno poučen u vjeri i čije je vjersko znanje, i u koliko ga ima, primitivistično i površno, bez razumijevanja i primijenjenosti, kao i među onim mlađim, koji je, sa dokidanjem školske katehizacije praktično ostao uopće bez ikakve sustavne vjerske pouke.